

Oponentní posudek na bakalářskou práci Tomáše Mergla *Strany českého euroskepticismu : komparace strany svobodných občanů a Suverenity – bloku Jany Bobošíkové.*

V oponované práci spatřuji především jeden hlavní problém, a sice teoretické zmatení, resp. nejednotnost perspektivy a problematický výklad teorií.

Autor volí jako základní teoretický rámec typologie euroskepticismu (kap. 3.1.), provádí jejich stručný přehled – jde skutečně o přehled, nikoli diskusi mezi přístupy, z autorovy práce tak třeba uniká, že revidovaný tvrdý/měkký euroskepticismus je vlastně totožný s Kopeckého a Muddeho vymezením euroodmítači/euroskeptikové – a vybírá revidovanou typologii Taggartovu a Szczerbiakovu.

Hlavním důvodem volby je podle autora skutečnost, že se tato typologie „zdá být jediná obecně platná“, resp. že do ní lze zařadit všechny existující strany. To mi jako důvod nepřipadá úplně šťastné. Už proto ne – abych polemizoval třeba s autorovým tvrzením na s. 20 – , že Taggartova a Szczerbiakova námitka vůči typologii Kopeckého a Muddeho nezněla, že by jejich typologie nepokrývala všechny existující strany. Svým způsobem právě naopak: potíž s klasifikací některých stran vedla Kopeckého a Muddeho podle Taggarta a Szczerbiaka k vytvoření jakési zbytkové kategorie, místo aby prostě řekli, že tu či onu stranu nelze přesně klasifikovat. Ještě závažnější problém spatřuji v tom, že čím je typologie jednodušší a inkluzivnější, tím menší orientaci poskytuje a tím se vytrácí její smysl – ostatně, právě na autorem zkoumaných stranách je to dobře patrné, protože z hlediska rozdělení tvrdý/měkký euroskepticismus budou obě spadat do jedné kategorie a jejich rozdíl se budou smívat.

Volba typologie euroskepticismu by však sama o sobě samozřejmě nestačila. Jednak proto, že je třeba zvolit konkrétní metodu, s jejíž pomocí je možno ten či onen jev a tu či onu četnost takového jevu za doklad toho či onoho typu (ať už zvolíme kteroukoli typologii). A jednak právě proto, že se autor nakonec přiklání k Taggartovu a Szczerbiakovu dělení na tvrdý a měkký euroskepticismus – tedy nejjednoduššímu možnému dělení – a nebere u něj navíc v potaz Taggartovo rozdělení politických stran podle míry a příčiny, v níž a pro níž se k tomu či onomu euroskepticismu hlásí (single-issue, protestní, strany establishmentu, frakce stran establishmentu).

Jako doplnění autor zvolil diskursivní analýzu, tedy další velmi rozsáhlý teoretický rámec. Potíž je v tom, že výzkumné otázky a hypotézy nevyrostají z typologií euroskepticismu – v každém případě ne z té, kterou zvolil –, ale vyrůstají právě z diskursivní analýzy. Zároveň je ale teoretickým částem spojeným s diskursivní analýzou (jak obecně, tak zvláště s vymezením základních pojmů - suverenity, demokracie, svoboda, národ) věnováno relativně málo prostoru ve srovnání s výkladem typologií euroskepticismu a v případě základních pojmů je pak na pováženou heuristická základna.

Samotná stať je pak disurzivní analýzou, která se na typologie euroskepticismu vůbec neorientuje – její kvalitu nechám stranou – a tomu odpovídá také závěr. (Pravdou však je, že v závěru se téma typologii zase objeví, ale vzdor tomu, že autor se na začátku pro jednu rozhodl (s. 21), nyní se pokouší klasifikovat jmenované strany postupně podle všech typologií, které zmínil (kap. 5.2. a 5.4.).

V textu nacházím rovněž chyby v odkazech a to takového druhu, který uvádí v pochybnost práci s dotčenými zdroji nebo přinejmenším dobrou práci s nimi: Např. všechny odkazy na

texty v Taggartově a Szczerbiakově sborníku z r. 2008 jsou vedeny jako odkazy na celý sborník. Pozn. 8 odkazuje na článek v časopise, který v závěrečné seznamu literatury chybí a článek je zároveň v odkazu nepochopitelně subsumován pod Taggartův a Szczerbiakův sborník a na irelevantní stránku tohoto sborníku. Contiho typologie na s. 17, kterou autor situuje na s. 7-10 originálu, je ve skutečnosti na s. 17 originálu. Tabulka na s. 18 použitá z Contiho je autorem situována na s. 24 originálu, jedná se ale o s. 19 originálu.

Práci navrhuji hodnotit známkou 3.

Martin Polášek
11.9.2012